

* Amfora romana: Identificat un sol tipus, una Dressel 2 sencera.

Altres objectes:

* 1 frag. de boca de *dolium*.

* 1 frag. de 8 x 6.5 cm. d'*opus signinum* amb teselles blanques encastades, dibuixant una creu. Un altre fragment llis.

* Diverses llosetes d'*opus spicatum*.

* 1 frag. de pintura mural amb fons blau i dibuixos blancs.

* Maons en forma de quart de cercle per construir columnes. Tègules.

* 2 *pondera*.

* Dos frags. de columna de marès.

* Vora i coll d'un ungüentari de vidre.

* Monedes de Trajà, Claudi II i Constantí II.

FASES-CRONOLOGIA: Es molt difícil donar una cronologia del jaciment sols a través d'aquests materials, doncs no sabem si pertanyen tots a la necròpolis, si hi ha algun hàbitat proper, etc.. De tota manera, l'associació de Campaniana B majoritària (sols 1 frag. de Camp. A), imitacions de Campaniana B, i ceràmica ibèrica (amb la típica forma tardana com és el kalathos, i la no presència d'amfora ibèrica), ens situa a la 1a meitat del s. I a.C. Pel que fa al seu final, és poc clar, però de nou a partir de la T.S. Clara A trobem una inflexió important.

ACTUACIONS REALITZADES: Troballes fortuïtes en construir-se l'Hotel i la seva piscina a l'any 1976. El 1984 Joaquim Arxè i R. Coll efectuaren una excavació d'urgència.

BIBLIOGRAFIA: PREVOSTI 1981a, ARXE-COLL 1984, BURJACHS ET ALII 1987, ARXE-COLL en premsa.

OBSERVACIONS:-

VALORACIO: Sembla probable pensar en l'existència d'una necròpolis en aquest indret. Seria una necròpolis bastant gran (70 individus), que cal relacionar amb algun hàbitat proper, que tan podria ser Ca l'Escoda - Can Colomer (nº 7.9), com algun altre que no hagi estat localitzat. Es de destacar la cronologia inicial de la necròpolis, en època republicana.

Nº ORDRE: 6.3

NOM JACIMENT: Gran Via.

MUNICIPI: Premià de Mar (Mapa nº 3).

SITUACIO: A la plana davant el mar, al c/ Gran Via nº 231, on hi havia el Mas Foxà. Les troballes s'extenien fins a Can Farrerons. 10 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: En fer els fonaments per una casa, van apareixer restes de parets, delimitant diverses habitacions, una de les quals era pavimentada amb un mosaic polícrom, fent dibuixos geomètrics.

Es tracta d'una sala de 8.20 m. per 5.32 m. pavimentada amb dos mosaics, un de geomètric, probablement d'època Severa, i un altre que divideix l'habitació en dos sectors, recordant la disposició del *triclinium*, que sembla seria una mica més tardà. Seguint altres autors, PREVOSTI (1981a p.130) qualifica l'habitació d'"aula". Sota els mosaics van apareixer cinc dipòsits (fig. 9) reomplerts amb terra. En el centre de l'habitació hi havia tres dipòsits allargats, un al costat de l'altre, dos d'ells comunicats per la part superior (com un sobreixidor). Els dos altres dipòsits, a l'extrem de l'habitació, eren també allargats, rectangulars, i un d'ells conservava el recobriment d'*opus signinum*, amb restes també de mitja canya. També estaven comunicats per la part superior.

També es té notícia de l'aparició d'una conducció d'aigua, i d'alguns enterraments.

- Recentment, prop d'aquest indret, en construir-se els edificis Vall-Premià, aparegueren grans quantitats de ceràmiques, que probablement pertanyien a una escombrera (BURJACHS ET ALII 1987).

- També recentment s'ha excavat prop d'aquest punt, localitzant-se el llit d'una antiga riera (COLL 1990c), el que fa pensar en una ubicació òptima per un centre productor de terrisses.

DESCRIPCIO MATERIALS: Practicament no es conserva material de les excavacions antigues. Tot i que se sap que van apareixer "sacs sencers" de ceràmica, al Museu de Premià de Mar es conserven sols 9 frags. de ceràmica fina (PREVOSTI 1981a p. 131):

Ceràmica fina:

* T.S. Aretina: 1 frag. F. Goud. 35; 1 frag. informe.

* T.S. Sud-gàl·lica (1 frag.); T.S. Hispànica (1 frag.); T.S. Clara A (4 frags., 1 frag. imitació).

Ceràmica comuna:

* Comuna romana: 2 frags. olles F. V. 1; 1 frag. V. 3, V. 39, V. 40, V. 46.

- A part d'aquest material sorgit a l'excavació antiga, en el transcurs de la troballa de l'escombrera, i en el curs de prospeccions superficials, ha estat localitzat més material (BURJACHS ET ALII 1987):
- Campaniana B.

- Gran quantitat d'àmfora Pascual 1, barrejada amb ceràmica comuna, que constituïa la major part del material de l'escombrera. El material estava molt fragmentat.

- En l'excavació d'urgència del 1987 (llit riera) aparegué material d'una cronologia entorn al s. I a.C. (veure l'apartat d'OBSERVACIONS), paral·lelitzable al trobat en prospectar aquest jaciment.

FASES-CRONOLOGIA: Sembla que pot identificar-se un nivell Augusteu, però ja és més difícil pronunciar-se respecte a uns possibles nivells anteriors (la Campaniana B ha aparegut sense contexte clar). El moment final cal datar-lo, seguint la cronologia dels mosaics, en època Severa o posterior.

ACTUACIONS REALITZADES: Troballes fortuïtes en edificar-se l'indret (finals dels anys 60). El 1987 Isabel Carpio realitza un sondeig al solar del costat (c/ Gran Via nº 229), on semblava que podria continuar el jaciment, però donà resultats bastant negatius, localitzant-se solament el llit d'una antiga riera.

BIBLIOGRAFIA: PREVOSTI 1981a, CARPIO 1987, BURJACHS ET ALII 1987, COLL 1990c.

OBSERVACIONS: Es de destacar la gran pèrdua de material arqueològic provinent del jaciment ("sacs de ceràmica"), que impedeix pràcticament qualsevol interpretació de les estructures..

- El 1987 I. Carpio efectua a l'indret una excavació d'urgència en un solar prop de l'antic jaciment (COLL 1990c).

S'obrí un primer quadre (Q. 1) fins una profunditat de 5 m., identificant-se un primer nivell (de 0.90 m.) format per terres molt barrejades, fruit dels treballs de conreu, estèril pel que fa a materials arqueològics antics. Sota aquest nivell n'aparegué un segon, de 0.90 m. fins 5.20 m., on es succeïren una sèrie de capes sorrenques -torrentades- perfectament visibles en el tall del quadre. En aquest segon nivell, el llit d'una riera, aparegué material arqueològic, bastant rodat. S'obrí un segon quadre (Q. 2) que donà idèntics resultats. El material aparegut en els dos quadres fou:

- * 1 Frag. de pàtera de Campaniana B.
- * 8 frags. d'àmfora ibèrica en pasta "sandvitx".
- * 17 frags. comuna ibèrica, grisa i oxidada.
- * 2 frags. ceràmica ibèrica a mà.
- * 1 frag. àmfora romana Itàlica (pasta amb olivina)
- i 1 frag. amb pasta local.
- * 2 frags. comuna romana.

* 3 frags. tègula, 1 frag. imbrex i 1 frag. de *dolium*.

* 2 frags. de ceràmica vidriada moderna.

Aquests materials apareguts, rodats, poden provenir bé d'aquest jaciment, bé d'algun altre situat més amunt. El que és significatiu, però, és que són uns materials datables en un període entorn el s. I a.C. i el s. I d.C. (COLL 1990c), el moment de l'ibèric final i de l'inici de les noves estructures romanes. Sens dubte indiquen l'important freqüentació i ocupació d'aquest territori en aquest moment. El predomini del material de filiació indígena es bastant clar.

VALORACIO: Es tracta d'un nou jaciment del que tenim informació massa fragmentària. La troballa d'un possible abocador d'àmfores Pascual 1 pot plantejar-nos l'existència d'un forn proper (dada en part reforçada per la localització arqueològica del llit d'un antic torrent prop d'aquest indret), potser relacionat amb les estructures de la *villa* (o, millor dit, del seu precedent, doncs les estructures de l'aula són molt posteriors). L'existència a l'indret de Campaniana B és una dada a considerar, al igual que el material aparegut en el llit de la riera, un material d'un contexte ibèric final, és a dir, de filiació indígena (ceràmica a mà, àmfora ibèrica, etc.) bastant clara.

Nº ORDRE: 6.4

NOM JACIMENT: Vapor Vell (Plaça de la Sardana).

MUNICIPI: Premià de Mar (Mapa nº 3).

SITUACIO: Casc urbà de Premià. Entre el c/ Gran via i Esperança, i c/ Passatge Manent i Eixample. 15 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: No s'identificaren estructures.

DESCRIPCIO MATERIALS: S'hi trobà un lot de materials on s'identificà:

Ceràmica fina:

* T.S. Aretina i imitacions locals. T.S. Hispànica, T.S. Clara A.

Ceràmica comuna:

* Comuna ibèrica: comuna a torn i a mà.

* Grisa Emporitana.

* Àmfora ibèrica.

* Àmfora romana: majoritàriament Pascual 1.

Altres materials:

* Tègula, *imbrex*, i fragments de *dolia*.

FASES-CRONOLOGIA: Un nou conjunt amb material des d'època d'August, coexistent amb material ibèric. Podria potser admetre's una cronologia un xic anterior (presència d'àmfora ibèrica). El final, en el moment de la Clara A, també és bastant freqüent.

ACTUACIONS REALITZADES: Troballa fortuïta.

BIBLIOGRAFIA: BURJACHS ET ALII 1987.

OBSERVACIONS: Podria tractar-se del mateix jaciment que PREVOSTI (1981 p. 128) anomena "Darrera la Plaça Anselm Clavé", situat no massa lluny d'aquí, on fou localitzat un lot de ceràmiques romanes. De fet es tracta d'una àrea amb altres troballes semblants (jaciment nº 6.1, Can Salomó, Can Manent), el que ens pot delimitar l'àrea de dispersió d'un únic jaciment.

VALORACIO: Es tracta sols de material superficial. Tan sols cal destacar que de nou el material del període Augusteu apareix associat a material ibèric clar.

Nº ORDRE: 6.5

NOM JACIMENT: Escoles Nacionals.

MUNICIPI: Premià de Mar (Mapa nº 3).

SITUACIO: Per sobre i per sota del C/ Antoni Gaudí (extrem Oest), carrer que porta a les escoles. No queda massa al Sud del Camí del Mig. 20 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: No s'han identificat estructures.

DESCRIPCIO MATERIALS: El Sr. Pere Casasola va recollir frags. de ceràmica comuna i àmfora ibèrica, àmfora romana (informe, amb pastes típiques de la Laietania), i un fragment de clau de ferro de cabota quadrangular.

FASES-CRONOLOGIA: No pot precisar-se, però hi ha probablement un nivell de s. I d.C.

ACTUACIONS REALITZADES: El Sr. J. Bayà recollí la notícia d'uns obrers que a l'obrir el carrer amb una excavadora trobaren materials arqueològics romans, a uns 2 metres de profunditat.

BIBLIOGRAFIA: BURJACHS ET ALII 1987.

VALORACIO: De nou, associació material ibèric i romà, sense que pugui fer-se cap més precisió.

NOM JACIMENT: Can Vilà.

MUNICIPI: Premià de Dalt (Mapa nº 3).

SITUACIO: Entre la Riera de Premià i la Riereta, sota l'A-19, quasi tocant al terme de Premià de Mar, molt a prop del Camí del Mig. Sembla que en època antiga la riera de Premià passava prop d'aquest punt. 50 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: Es coneixen diverses estructures:
 - Ribas (1952, num. 5) assenyala la troballa a l'indret d'uns muntants de portes i altres pedres ben treballades, una canal de plom, un *colium* sencer. També fa referència a l'aparició d'unes parets de 0.50 m., alguna en escaire, però no sabem les mides de les habitacions (almenys tres). Va localitzar també algun fragment de bipedal, i un escampall d'àmfores, ceràmica comuna, tègula, i alguna sigil.lata (PREVOSTI 1981a p. 116-117).

- L'any 1981, en unes extraccions de terres al mateix indret, l'A.E.C.C. va recollir el material que va anar apareixent. El 1986 encara podia apreciar-se en els talls deixats per les excavadores els diversos nivells del jaciment, sense, però, identificar-se estructures. En els nivells inferiors (-1.35 m.), un nivell amb terra vermellosa (amb freqüents argiles), sorrenca i tova, amb aportacions de riera, el material apareixia sense rodar (COLL-PREVOSTI en premsa). Es tracta de l'abocador de desferres ceràmiques d'un forn.

- El 1988 R. Coll excavà a l'indret (COLL-CAZORLA-MONTLLO en premsa). S'efectuaren 8 quadres de prospecció, si bé no es va poder identificar cap resta constructiva, ni del període ibèric ni romà. L'excavació va permetre identificar un nivell inferior consistent en un abocador de forn ibèric d'uns 50 cm. de potència. Aquest nivell d'abocador ibèric (productor d'àmfora i peça) no contenia cap material d'importació que permetés la datació de l'abocador. R. Coll s'inclina per una datació dins l'ibèric ple (potser s. III a.C.).

Per sobre d'aquest nivell d'abocador hi havia diversos nivells de deposició amb material provinent d'un assentament proper (amb un conjunt de materials interessantíssim, que inclou des d'alguna peça àtica fins material del s. II d.C.).

Segons R. Coll les estructures corresponents a l'assentament romà -i qui sap si el republicà- podrien haver estat situades en el lloc on s'edificà al s. XVII la masia de Can Vilà. Aquesta masia, ara enderrocada, tenia en les seves parets (construïdes en tapia) presència de materials constructius i ceràmics d'època romana.

- Sembla que a proximitat d'aquest abocador podria trobar-se el forn, que potser no s'ha vist encara afectat per les extraccions. No podem oblidar que prop d'aquest punt passava la riera de Premià en època antiga, com així ho sembla indicar el substrat d'aquesta zona. Cal destacar també la troballa per tota la zona de restes de tovots (BURJACHS ET ALII 1987).

DESCRIPCIO MATERIALS: Els materials conservats pertanyen a les troballes efectuades durant les extraccions de terres, i encara que no es coneix el nivell d'aparició, sembla que tot el material pertany als abocaments posteriors a l'abocador de forn ibèric (COLL-PREVOSTI en premsa p. 447-461):

Ceràmica fina:

* Campaniana A: 2 frags. F. Lamb.55; 1 frag. F. Lamb. 36; 1 frag. F. Lamb. 31; 1 frag. paret i fons d'un bol de Campaniana A Tardana, possible F. Lamb. 27; 1 frag. de peu i paret de Campaniana A Tardana; 1 frag. peu i paret d'un possible bol de Camp. A, rodat, de pasta tova, color taronja clar (en el fons intern sembla apareixer un fragment de roseta, potser de 6,7,8 pètals); 5 frags. informes.

* Campaniana B: 1 frag. pàtera F. Lamb. 5; 1 frag. vora i paret, possible F. Lamb. 2 o 3; 2 fragments informes.

* Imitació de Campaniana B: 1 frag. vora i paret, pasta tova, amb vernís només conservat a la part interna, adherent i brillant. En certes zones presenta tonalitats liles, defecte de cocció; 1 frag. informe de gran tamany, imitant posiblement la F. Lamb. 5 o 7. Pasta tova, color gris clar.

* T.S. Aretina: 1 frag. vora F. G. 26.

* T.S. Hispànica (2 frags.), T.S. Clara A (40 frags.), T.S. Clara D (1 frag. rodat).

Ceràmica comuna:

* Comuna ibèrica a torn: 4 frags. vora coll de cigne, de gran recipient; 9 frags. vora coll de cigne de gran recipient, pasta sandvitx; 8 frags. vores de gran recipient; 3 frags. de gerra en pasta sandvitx; 2 frags. vora de "kalathos" amb pasta tova; 3 frags. vora de "kalathos" en pasta sandvitx; 1 frag. vora i paret de bol, possible imitació d'una forma Campaniana; 1 frag. similar a l'anterior, imitació, en pasta sandvitx; 1 frag. plat, possible imitació indígena d'una forma romana; 1 frag. vora de morter en pasta sandvitx, imitant la forma tipus 7, n. 14 de Vegas; 1 frag. de broc en pasta sandvitx, d'un vas decantador; 1 frag. de base plana, imitant la forma V. 1; 13 fitxes o peces discoidals retallades d'àmfora ibèrica. Més de 200 frags. informes.

Es de destacar també la presència de 29 fragments de ceràmica ibèrica que presenten deformitats i excés de cocció.

* Grisa Emporitana: 2 frags. vora exvasada; 1 frag. coll i espatlla gerreta; 1 frag. nansa; 2 frags. informes.

* Grisa ibèrica: 1 frag. vora i paret de plat o bol, amb desgredant de mica; 4 frags. de nanses, amb desgredant de quars i mica, una d'elles defectuosa, deformada de la seva posició horitzontal original, encara que sense excés de cocció; 2 frags. bases anulars, 2 frags. pseudo-anulars; 17 frags. informes, 1 amb nervadures d'imitació de la grisa emporitana, 5 amb poliment exterior i 4 de color gris a l'exterior i marró a l'interior, tipus de la darrera producció de la grisa emporitana del s. I a.C.

* Ibèrica de tècnica tardana: 2 frags. de vora i paret de pasta dura, molt grollera, amb desgredant abundant i de bon tamany de quars i mica, de color marró fosc i amb les superfícies interna i externa polides; 1 frag. vora i paret pasta dura, molt grollera, amb abundant desgredant, color marró-grisós en la seva meitat externa i marró en la interna; 1 frag. vora exvasada, pasta dura i grollera.; 1 frag. nansa horitzontal; 1 frag. vora i paret, de pasta dura, amb desgredant groller de quars i mica, de color marró fosc, excepte la part externa, que presenta una cocció reductora.

* Ibèrica a mà: 4 frags. amb cordó aplicat, de pasta tova; 1 frag. paret i nansa, de color negre (cuina); 5 frags. de base plana; 1 frag. informe, decorat amb incisions múltiples a base de pentinat (decoració que pot arribar fins el s. I a.C.): 2 frags. decorats amb incisions múltiples en una sola direcció; 1 frag. informe decorat amb dues incisions en forma de ferradura; 80 frags. informes.

* Parets fines: 1 frag. pasta taronja-marró, la forma no apareix a Mayet, possible imitació local; 1 frag. amb vernís beige-ataronjat, que es pot datar entre 2ª meitat s. I a.C., finals s. I d.C.; 2 frags. informes.

* Comuna romana: Documentades formes V. 16b, V. 16, V. 5, 44, V. 40 o 41, V. 63a (ungüentari romà, amb botó central); 1 frag. vora i paret de morter F. V. 7b, itàlic, tardo-republicà.

* Àmfora ibèrica: 1 frag. vora i paret, amb bosses d'aire observables en el tall, degudes a una mala cocció, de pasta sandvitx; 23 frags. vora i paret, pasta sandvitx; 6 frags. vora i paret, pasta sandvitx, amb deformacions i passats de cuita; 5 frag. nansa i paret, recremada; 2 bases; 29 frags. nanses; 401 frags. informes; 98 frags. informes amb deformitats i excessos de cocció.

* Imitació d'àmfora romana republicana: Es tracta de tres fragments, informes, pertanyents a àmfora o gran recipient, que presenten pasta sandvitx, però amb un gruix excepcional: 1.60 cm., 1.25 cm., 1.20 cm., excés per una àmfora ibèrica. Sembla tractar-se d'una imitació d'una forma romana, més propera a

aquests gruixos (COLL-PREVOSTI en premsa p. 451). Donat que es tracta de fragments bastant informes, els excavadors no han pogut afirmar que es tracti d'imitacions en pasta sandvitx de Dressel 1 o Lamboglia 2, com s'han documentat en altres jaciments, si bé descarten que pugui tractar-se de restes de *dolia*. Des del meu punt de vista aquests fragments d'àmfora han de ser amb gran probabilitat nous exemplars d'aquesta producció indígena tardana, imitació d'àmfores, probablement Dressel 1 o Lamboglia 2.

* Àmfora púnica: 1 frag. vora i paret F. PE-14, datable entre el s. IV i, esporadicament, el s. II a.C.; 1 frag. vora i paret F. PE-18 (entre 130-120 a.C. i canvi d'era); 1 frag. informe, d'àmfora púnica de procedència africana; 17 frags. informes, algun dels quals pot correspondre a imitacions locals (com se'n coneixen a la Cadira del Bisbe (nº 7.2)).

* Àmfora romana: 1 frag. llavi Dressel 1, amb desgredant d'olivina, que pot ser del tipus DB; 10 frags. informes tipus DB; 3 frags. vora i coll Dressel 1A; 2 frags. vora i arrencament coll tipus Dressel 1A i 1B; 3 frags. nansa Dressel 1; 1 frag. petit, potser Dressel 7/11; 1 frag. piú, pasta tipus local; 76 frags. informes.

Altres materials:

* Grafit ibèric: 1 frag. d'àmfora ibèrica amb un grafit fet abans de coure. La transcripció del grafit correspon a "Baka", i és conegut a Azaila (sobre una fusaiola), i a Puig Castellar (sobre una Campaniana B, Lamb. 5, i sobre una altra ceràmica). S'ha interpretat com una referència a *Bacchus* i al ví (especialment a partir de la cita de Varró, *De Ling. Lat.*, VII, 87, on parla de "*Bacca vinum in Hispania*") (COLL-PREVOSTI en premsa p.462). Crec que és un fet a destacar la presència d'una possible paraula llatina, escrita amb caràcters encara ibèrics, sobre una àmfora ibèrica.

* Tègula romana: 87 frags; 7 frags. d'*imbrices*.

* *Dolia*: 19 frags.

- De les excavacions de l'any 1988 s'ha recuperat un bon volum de material, actualment en estudi. A títol indicatiu, però, podem donar algunes indicacions (comunicació personal R. Coll). En el nivell de l'abocador ibèric han aparegut peces mal cuites d'àmfora i peces ibèriques, sense importacions. En els nivells situats per sobre l'abocador (possiblement deposicions d'un indret proper) s'ha localitzat entre altres materials: 1 fragment d'àtica de vernís negre, Lamb. 42 b, diversos fragments de peces proto-campanianes (entre ells una pertanyent al Taller de Roses), àmfora púnica antiga (PE-12 PE-13), àmfora Greco-Itàlica, Dressel 1A, 1B, 1C, ceràmica ibèrica de tècnica tardana (per exemple del tipus Gris Emporità de superfície negra i

interior de pasta marró, altres de pasta grollera, etc.), així com algun petit fragment d'àmfora tarraconesa cremada, potser indicatiu d'una producció local (s'han trobat alguns fragments de Pascual 1).

Es de destacar també que entre el material dels nivells de deposició han aparegut fragments de tègules i ímbrex, el que indica la proximitat d'algun tipus de construcció.

Finalment cal destacar la presència de material Alt-Imperial.

FASES-CRONOLOGIA: El nivell d'abocador, que cal relacionar amb un forn, ha estat datat pels seus excavadors dins l'ibèric ple, s. IV-III a.C. (COLL-CAZORLA-MONTLLLO en premsa). La datació es evidentment difícil doncs no coneixem materials d'importació que puguin ajudar-nos. Curiosament, però, aquest és el mateix problema que presenten els materials provinents dels forns de la Riera de St. Simó (forns de Sta. Cecília, nº 14.6), que gràcies a una única peça importada (àmfora Greco-Itàlica) i a les característiques de les peces s'han datat de finals del s. III a.C. inicis s. II a.C.. Crec que caldria plantejar-se la possibilitat que estiguéssim davant un fenomen semblant (produccions de pocs tipus de peces, ja en part estandaritzats), si bé en aquest cas de Can Vilà el paral·lel més pròxim (per cronologia i material) no serien els abocadors de la riera de St. Simó, sinó els del "Camí de Vista Alegre" (14.5), on el material prové d'un forn ibèric de s. III a.c. (el de St. Simó mateix, però en un moment anterior).

Pel que fa als nivells situats sobre l'abocador, tenim una gran quantitat de material que ocupa una àmplia cronologia. Els materials més antics remonten a finals del s. IV a.C. (àtica). Posteriorment trobem materials que ens permeten intuir la pervivència de l'assentament (proto-campanianes, àmfora Greco-Itàlica, Dressel 1A, 1b, 1C, ceràmiques de tècnica indígena tardana, de s. I a.C., etc..). Segons els arqueòlegs que excavaren el dipòsit, l'estratigrafia dels diferents quadres mostrava com gradualment el tipus de ceràmica propiament indígena -els típics de la costa laietana, ben coneguts- eren substituïts per la ceràmica comuna, les àmfores, les sigil·lates, etc., del món romà, tot fins un període que no ultrapassava la segona meitat del s. II d.C. (COLL-CAZORLA-MONTLLLO en premsa).

ACTUACIONS REALITZADES: Treballs fortuïtes des dels anys 50. L'any 1981 en extreure terres apareix l'abocador. El 1988 s'hi realitzà una excavació d'urgència (R. Coll).

BIBLIOGRAFIA: PREVOSTI 1981a, BURJACHS ET ALII 1987, COLL-PREVOSTI en premsa, COLL-CAZORLA-MONTLLLO en premsa.

OBSERVACIONS: No és clara la relació entre els materials testimoniats a l'abocador, d'època republicana, amb les estructures constructives (parets, etc.) localitzades als anys 50. Sembla que pot establir-se cronològicament una continuïtat a través del material aparegut a l'abocador (arribant fins la Clara A), però a nivell d'estructures és més difícil, ja que no s'ha excavat el forn.

De fet cal pensar que estem davant de diverses estructures situades en aquesta zona:

- Per un costat hi havia el forn que funcionava en època ibèrica plena, amb el seu abocador per als rebuïgs.

- En segon lloc tenim l'existència de com a mínim un assentament (restes de tégula i imbrex, tovot) que va viures durant un llarg període de temps (de l'ibèric ple fins època Alt-Imperial), testimoniats per una acumulació de materials que o bé es van anar dipositant per aportacions naturals sobre l'abocador ibèric, o bé, com sembla més probable, van abocar-s'hi en un moment molt posterior.

- L'evidència de restes d'àmfora tarraconesa recremada, i de peces de tècnica tardana, ens indiquen l'existència d'un forn de s.I a.C.-I d.C.

- En tercer lloc tenim les estructures excavades per M. Ribas, de l'assentament romà propiament dit. Aquest assentament podia ocupar el mateix lloc que el de l'ibèric final (i potser fou aleshores quan en acondicionar les noves estructures s'arrassà les estructures anteriors) o bé un tercer indret.

El jaciment podria estar relacionat amb altres troballes properes: "Pont de Premià/Torre Rosendo Riera" (nº 7.8).

VALORACIO: Es tracta d'un jaciment fonamental per entendre el procés de romanització d'aquest territori. Estem davant d'un forn que produeix, com a mínim des del s. III a.C., i potser d'abans, productes típicament ibèrics (especialment destacable l'àmfora). Cal pensar que el forn ibèric ha d'estar inicialment relacionat amb el poblat de Cadira del Bisbe, situat a l'inici de la mateixa Riera de Teià on és el forn. En un segon moment, però, quan el poblat és abandonat (potser ja dins el s. I a.C.), el forn (o com a mínim l'hàbitat proper a ell) continua existint. De fet la continuïtat del forn podria induir-se de l'aparició en les darreres excavacions d'algunes peces d'àmfora romana recremada (Pascual 1), així com de l'existència d'imitacions locals d'àmfora republicana, si bé molt probablement el forn produiria a una escala més reduïda.

Pel que fa a les restes d'hàbitat, podria tractar-se bé d'un establiment lligat al forn o potser d'un hàbitat de plana com se'n coneixen d'altres (la seva possible data inicial de finals del s. IV a.C. no seria tampoc extranya en aquest sentit). El que sembla clar és que aquest hàbitat perviu molt més enllà, fins ben entrat el s. II d.C., encara que potser amb algun moment d'abandó (s. II a.C.?). El que també sembla clar és que l'indret té un moment important d'ocupació al s. I a.C., documentat per materials de clara tradició indígena (produccions de tècnica ibèrica tardana).

Es tracta, per tant, d'un jaciment relacionat sobretot amb el nou món romà, i no ja tant amb l'antic ibèric. Les produccions del forn també ho deixen entreveure: per un costat àmfora ibèrica, però posiblement també ceràmica de tècnica indígena, però tardana, i potser imitacions d'àmfora Dressel 1 locals.

Nº ORDRE: 7.2

NOM JACIMENT: Cadira del Bisbe.

MUNICIPI: Premià de Dalt (Mapa nº 4).

SITUACIO: Turó sobre el mateix poble de Premià de Dalt, tocant al terme de Vilassar. 260-200 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: Es tracta d'un poblat ibèric de notable importància, un poblat enmurallat, un *oppidum*, que coneixem d'una forma bastant parcial a partir de diverses actuacions arqueològiques més o menys puntuals COLL 1987):

- Conegut ja des dels anys 30, el 1973 s'excavaren tres habitacions, un carrer enllosat i una escala de pedra (fig. 11.1).

- El 1976 es destruïren sis sitges, recuperant-se ceràmiques àtiques de vernís negre, Proto-Campanianes, Campaniana A, comuna a torn, grisa emporitana i àmfora, conjunt datable possiblement de finals del s. III a.C.

- El 1981-82 s'excavaren diverses habitacions, una de les quals amb banc adossat i sitja sota paviment, un conjunt datat en el s. IV a.C.. S'identificà un carrer empedrat (destruït per l'urbanització) (ALVAREZ-CARRASCO 1983). De tota manera el material del s. IV a.C. correspon a l'amortització de la sitja, escapçada per l'habitació, i es possible per tant que la cronologia de l'habitació sigui posterior.

També d'aquesta campanya d'excavacions són destacables els resultats obtinguts en el sondeig H, on aparegué: "el zócalo de un muro de piedra seca de granito con algunas incrustaciones de ceràmica (...)

con la particularidad de tener en el extremo próximo al sector C una base de un molino de rueda giratoria, boca abajo, y un molino abarquillado" (ALVAREZ-CARRASCO 1983, publicat a COLL 1987 p. 131). Aquest mur, amb incrustacions de ceràmica, recorda la tècnica d'alguns murs que posteriorment trobarem en hàbitats de plana. Els materials que anaven associats a aquest mur, amb presència de ceràmica ibèrica pintada i Campaniana (no sabem de quin tipus) ens fa pensar en una cronologia de s. II-I a.C.

De les excavacions de l'any 1981-82, així com del estudis anteriors, se'n desprèn que la distribució més probable del poblat era esglaonada, amb habitacions rectangulars o quadrades, adosades entre sí formant carrers, alguns enllossats (COLL 1987 p. 109).

- el 1988 s'efectuaren 30 cales de prospecció per delimitar el jaciment (M. MIRO 1988). Es localitzà un llenç de muralla de finals del s. III a.C. inicis s. II a.C., i, relacionada amb ella, altres estructures. La muralla estava formada per grans blocs de pedra, lleugerament escairats, falcats per altres blocs més petits. Tenia un gruix de 1.10 metres. L'alçada màxima conservada era de 1.80 metres. La muralla es recolza sobre una safata feta de pedres irregulars (fig. 11.2). El pany està construït en dues fases (presenta una construcció quadrangular adossada, interpretada per alguns autors com una torre de defensa (SANMARTI-SANTACANA 1991 p. 134)). En aquest pany estudiat, S.O.-N.E., és conserva la sortida d'una claveguera. A l'Oest del pany també s'ha identificat una construcció circular, una altra possible torre. Sembla que la muralla estava construïda dins un fossar més antic, que podria formar part d'un sistema defensiu més antic, com està testimoniàt al Turó del Vent (BOSCH ET ALII 1986).

- Adossat al mur aparegueren unes construccions posteriors. Es tracta d'una serie d'habitacions, d'època posterior a la muralla, realitzades amb murs de pedra seca (M. MIRO 1991 p. 241-244).

DESCRIPCIO MATERIALS: No entrarem ara aquí a descriure exhaustivament el conjunt de materials apareguts en aquest poblat, donat que això depassa l'objectiu d'aquest treball. N'analitzarem, però, alguns aspectes significatius:

- Pel que fa al material recuperat a les excavacions de 1981-82, cal destacar per una banda que són materials difícils de datar, degut a la manca de peces importades ben datades (molt fragmentades). Tot i amb això, tenim alguns elements interessants (ALVAREZ-CARRASCO 1983):

* A la Cala B, nivell remogut, va apareixer ceràmica ibèrica a mà, comuna ibèrica, àmfora ibèrica, grisa

emporitana, alguns fragments indeterminables de Campaniana i un fragment d'imitació de Campaniana, probable Lamb. 27c.

* A la Cala D va apareixer ceràmica ibèrica a mà, comuna ibèrica, àmfora ibèrica, àmfora púnica, grisa emporitana i Campaniana A.

* A la Cala E el conjunt era similar (destacava una tassa amb "umbo", i un fragment d'imitació de Campaniana), però s'hi van trobar també unes pinces de ferro, articulades en un extrem per un clau que uneix les dues fulles.

* A la Cala F s'hi trobà ceràmica ibèrica a mà, comuna ibèrica, àmfora ibèrica, i Campaniana A.

* A la Cala H, en el nivell II (on aparegué el mur de pedra seca i elements reaprofitats) s'hi trobà ceràmica ibèrica a mà, comuna ibèrica, àmfora ibèrica, Campaniana, Ibèrica pintada, i 1 *pondus*.

En aquesta cala, es destacable l'aparició de diversos objectes ben singulars:

- 1 podall de ferro (fig. 11.3). Aquest podall és molt semblant als apareguts a Burriac i a Ullastret (SANAHUJA 1978). Serien emprats per la poda de plantes i vinya.

- 1 molí de mà.

- Dues peces de molí de roda giratòria, és a dir un molí complert, amb la peça-base giratòria per un costat, i la roda per l'altre. La roda giratòria feia 41 cm. de diàmetre, i la base 44 cm. Es tracta d'un molí per moldre grà.

- Molí-premsa de ví (fig. 11.4), trobat al costat del podall. Tenia 51 cm. de diàmetre, i una revora, amb una obertura que permetia la sortida del líquid. Segons ALVAREZ-CARRASCO (1983 p. 136 és un tipus de peça que es va generalitzant en època romana i arriba fins els nostres dies. Aquest, però, és de tamany petit, d'unes dimensions productives reduïdes.

Per sota el nivell on aparegueren aquests materials, per tant en el nivell III, aparegué ceràmica ibèrica a mà, comuna ibèrica, àmfora ibèrica, àmfora púnica, "un fragmento de dolia en forma de tapón" (sic.), 1 fragment de Campaniana, i 1 fragment d'ibèrica pintada. De tota manera, la cronologia d'aquest conjunt, com la de tot el poblat, no és massa clara.

- També val la pena recollir rapidament els materials apareguts en l'estrat de reompliment del fossar de la muralla, un conjunt significatiu: Campaniana A (per exemple 1 frag. Morel 1312, de 1ª meitat s. II a.C.); ceràmica ibèrica roja a torn (àmfora de boca plana, gran vas amb vora de coll de cigne, pàtera i vasos amb vora exvasada, i altres formes típiques de la ceràmica ibèrica laietana - sense cap fragment pintat-); poca ceràmica grisa (vas carenat amb nansa); ibèrica a mà (olles amb vora exvasada i fons pla); i fragments informes d'àmfora Greco-Itàlica.

- Es també destacable la troballa d'alguns materials de vernís negre que permeten un esbós de la cronologia general de l'*oppidum*, amb una cronologia final més avançada que la que donen els materials trobats a aquestes excavacions. El material prové d'una recollida superficial efectuada per l'A.E.C.C. de Premià, i dels materials dipositats en diverses col·leccions arrel d'antigues "actuacions" (ALVAREZ-CARRASCO 1979-80 p. 200-207).

Entre els materials recuperats hi ha: diverses peces àtiques, del s. IV a.C., Proto-Campanianes de Tallers Occidentals (Lamb. 26, Lamb. 43), de primera meitat s. III a.C. (COLL 1987 p. 252-53), no hi ha cap producció Proto-Campaniana de segona meitat de s. III a.C., hi ha Campaniana A (amb alguna peça de 1° meitat de s. II a.C.) i Campaniana B.

Cal dir, però, que pel que fa a la Campaniana B (1 fragment de pàtera de Campaniana B Lamb. 5 i 1 fragment de Campaniana B Lamb. 1) aquest material, reestudiat per J. Sanmartí, ha estat interpretat com productes B-oides (SANMARTI 1986 p. 789). En qualsevol cas la seva cronologia arriba perfectament a la primera meitat del s. I a.C..

També provinent de recollides superficials ha estat trobat un fragment de pàtera de roig Pompeià, un fragment de Dressel 1A, dos fragments de ceràmica ibèrica pintada tardana i un fragment de Pascual 1 (COLL 1987 p. 253-254).

Crec que val la pena també destacar alguns materials que podem considerar indicatius i rellevants (COLL 1987):

* Grafit ibèric inscrit sobre una pedra, trobat en superfície. La seva transcripció és "ka".

* Diversos hams de bronze.

* 1 denari (bronze folrat de plata) de la seca de *Bolscan*. La seva cronologia ens porta segurament al s. I a.C. (ALVAREZ-CARRASCO 1979, dins COLL 1987 p. 32).

* Troballa de *imbrices*, que documenten un inicial grau de romanització dels pobladors (M.MIRO 1988).

FASES-CRONOLOGIA: El poblat està documentat com a mínim ja des del s. IV a.C., quan tenim datades un conjunt d'habitacions i sitges.

L'element millor datat del poblat, que ha rebut un interès més gran per part dels arqueòlegs, és la muralla:

- La unitat estratigràfica anterior a la construcció de la muralla és de cronologia incerta, però hi ha un possible fragment d'àmfora Greco-Itàlica, del tercer quart del s. III a.C..

- L'unitat estratigràfica relacionada amb la muralla (amb presència de Campaniana A -sense B-, ceràmica grisa, tègula romana, i sense ceràmica pintada)

sembla correspondre a un moment dins la 1ª meitat del s. II a.C..

- El conjunt de materials dels estrats de reompliment del fossar sobre el qual s'assenta la muralla, i que són posteriors a aquesta, ens configura un conjunt ibèric d'època republicana, datat al s. II a.C.

La muralla, per tant, no és anterior al tercer quart del s. III a.C., ni posterior a la primera meitat del s. II a.C. (M. MIRO 1988 i 1991).

Pel que fa a la cronologia final del jaciment, aquesta ens podria venir marcada per l'absència de Campaniana B en els contextes excavats (veritablement una àrea molt reduïda). Així com la Campaniana A és molt nombrosa al poblat, no s'ha trobat en cap dels nivells excavats produccions de la Campaniana B.

En canvi, però, tenim dues peces de vernís negre de s. I a.C., i fins i tot un fragment d'àmfora Pascual 1, trobades en superfície a l'àrea del poblat.

El problema d'aquest jaciment és que ha estat tan poc excavat que es fa molt difícil donar una cronologia final clara. Cal pensar, però, que la troballa d'aquests fragments B-oïdes, dins la primera meitat o mitjans del s. I a.C. ha de ser considerada significativa d'una certa ocupació al lloc.

De fet, si analitzem els materials d'època republicana recuperats (fragments B-oïdes, ceràmica ibèrica pintada, Dressel 1A, Pascual 1, as de *Bolscan*) cal reconèixer que són escassos però significatius. Fins i tot cal dir que la ceràmica ibèrica pintada ha aparegut en contexte arqueològic (campanya 1981, cala H, nivell II i III), i per tant és de més alta fiabilitat. Tot el conjunt pot indicar que si bé el poblat va perdre població, no pot parlar-se d'un abandonament total fins mitjans de s. I a.C.

Haurem de considerar per tant que té un nivell ibèric final, però difícil de precisar.

No hi ha, almenys això sembla segur, presència de T. Sigil.lata.

ACTUACIONS REALITZADES: El 1936 es localitzà una habitació. El 1973 s'excaven tres habitacions i un sector d'un carrer. El 1976 es destrueixen sis sitges.

El 1981-82, excavacions a càrrec de J. Alvarez. El 1987 neteja de la zona excavada, per instal·lar un tancat del jaciment. S'excavà una sitja (R. Coll). El 1988 s'efectuen 30 cales de prospecció per delimitar el jaciment (projecte d'urbanització) (Mª T. Miró).

BIBLIOGRAFIA: ALVAREZ-CARRASCO 1979-80, MALUQUER ET ALII 1982, MALUQUER ET ALII 1986, SANMARTI 1986, ALVAREZ-

CARRASCO 1983, COLL 1987, BURJACHS ET ALII 1987, M.MIRO 1988, M. MIRO 1991, SANMARTI-SANTACANA 1991.

OBSERVACIONS: La muralla de l'*oppidum* de Cadira del Bisbe és una mica posterior a la data en que es construeixen altres muralles en poblats Laietans: Burriac (nº 12.1) s'enmuralla a finals del s. IV a.C. (BENITO ET ALII 1986), Turó del Vent al darrer quart del s. III a.C. (BOSCH ET ALII 1986), amb una primera fase defensiva del s. IV a.C.. També coneixem les fortificacions de Mas Boscà, Turó de la Rovira, Puig Castellar, i d'altres de poblats del Vallès (Castellruf, Torre Roja).

- Com a element a considerar, cal fer referència de nou als dos fragments que ja hem citat de Campaniana B-oïde (1 frag. vora Lamb. 1/ Morel 2360 del tipus emporità F, i 1 frag. de forma anàloga), identificats per J.Sanmartí en estudiar uns materials antics provinents del jaciment (SANMARTI 1986 p. 789). Com el mateix J. Sanmartí reconeix, però, no s'ha trobat Campaniana B al jaciment.

VALORACIO: Es tracta d'un *oppidum* de notable importància, que arriba fins època romana (Campaniana A, etc..), però que en canvi és abandonat en el moment en que s'aprofundeix en la transformació del territori (i ja no arriba al canvi d'era). Al poblat hi ha dades que ens parlen d'una incipient romanització (a part de la troballa d'importacions de ceràmica fina, hi constatem la utilització de la tègula i l'*imbrex*, la premsa de ví (que pot ser també ibèrica), etc..), però en canvi poc temps després el poblat es abandonat. Cal pensar que el poblat havia tingut en un primer moment sentit per al món romà, però que en una segona fase de l'ocupació aquesta funcionalitat havia deixat d'existir.

Cal reconèixer, però, que els reduïts treballs arqueològics realitzats al jaciment no permeten pronunciar-se amb gaire base sobre moltes d'aquestes qüestions (especialment respecte a la cronologia final del poblat).

NO ORDRE: 7.3

NOM JACIMENT: El Sot del Pi.

MUNICIPI: Premià de Dalt (Mapa nº 4)..

SITUACIO: En el traçat d'un camí i torrent que davalla de la Cisa, just per sobre de Can Nolla i l'ermita de Sta. Anna. 65 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: Es tracta d'un abocador quadrangular, però amb els costats arrodonits. Es

una fossa excavada. Va ser escapçat per una màquina excavadora (comunicació A.E.E.C.).

DESCRIPCIO MATERIALS: Ha aparegut Campaniana A Tardana, Campaniana B, Ceràmica Grisa Emporitana, Ibèrica comuna i ibèrica a mà. Entre el material amfòric hi havia Dressel 1B i 1C.

També hi havia material Alt-Imperial, entre el que destaca la T.S. Aretina, T.S. Sud-Gal·lica, T.S. Hispànica, T.S. Clara A1 i A2, així com àmfora Pascual 1, Dressel 2/4, i Dr. 7/11 de la Bètica.

FASES-CRONOLOGIA: El material abocat en aquest punt testimonia l'existència d'un assentament proper que podria datar d'inicis de s. I a.C. (Campaniana A Tardana-Campaniana B).

L'assentament testimonià a l'abocador té una clara pervivència en època Augustea i Alt-Imperial, fins un moment que podríem situar entorn mitjans de s. II d.C. (testimoniat per la T.S. Clara A2). Aquesta podria ser per tant la datació de l'abocament propiament dit.

ACTUACIONS REALITZADES: Excavació d'urgència l'estiu del 1992 per membres de l'A.E.C.C.

BIBLIOGRAFIA: El material és en estudi per l'A.E.C.C., els membres del qual (R.Coll, J. Montlló, F. Cazorla), ens han proporcionat aquestes dades.

OBSERVACIONS: Malgrat trobar-se arrassat, aquest abocador correspon a una fossa excavada intencionalment. Podria tractar-se per tant d'algun tipus d'estructura que a mitjans de s. II d.C. s'amortitza, i que correspon a un moment anterior.

VALORACIO: Es tracta d'un abocador trobat entorn l'àrea de Sta. Anna (nº 7.7), jaciment amb el qual està íntimament relacionat. Com després veurem, hi ha altres abocadors d'aquest mateix moment (la Bòbila (7.5), Jardí Park (7.14)), que testimonien l'existència en aquesta zona d'un important assentament ibèric final que perviu fins època Alt-Imperial (molt probablement Sta. Anna).

El material de l'abocament constata la romanització d'aquest hàbitat proper.

El lloc on es fa l'abocament (una fossa excavada) correspon a alguna estructura de la qual no coneixem la seva funcionalitat.

Nº ORDRE: 7.4

NOM JACIMENT: Las Pergolas (Can Cahué / Prop Can Trias).

MUNICIPI: Premià de Dalt (Mapa nº 3).

SITUACIO: Camp situat just sobre l'A-19, al costat dret del Torrent Castell. 55 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: A 1 m. de fondària respecte l'actual nivell del sòl, aparegueren dues cisternes en fer-se uns fonaments (COLL-PERA 1987): una de gran, parcialment destruïda per les màquines excavadores, amb més de 4 m. d'amplada, i una altra de més petita, 1.16 m. de llarg per 0.90 m. d'ample, ambdues recobertes d'estuc i pavimentades amb *opus signinum* (en aquest cas, calç i pedra, amb la tècnica de la mitja canya a la part inferior).
 - Més a l'Est aparegueren diversos murs de cimentació inconexes entre sí, el que demostra que la construcció ja fou arrasada anys enrera degut al conreu. Per això no es pogué conservar *in situ* cap paviment ni paret. Només les cisternes, més fondes, conserven part del seu primitiu nivell arqueològic. De tota manera s'ha pogut observar que els murs d'aquesta habitació malmesa segueixen la mateixa orientació que les cisternes (COLL-PERA 1987).

DESCRIPCIO MATERIALS: Els materials apareguts poden resumir-se en els següents (COLL-PERA 1987):

Ceràmica fina:

- * Campaniana A, entre la qual un fons amb roseta estampada. Alguna peça més Tardana.
- * Campaniana B.
- * T.S. Aretina, T.S. Sud-gàl·lica, T.S. Hispànica, T.S. Clara A.

Ceràmica comuna:

- * Comuna ibèrica: ibèrica a torn (pasta sandvitx) en quantitats importants.
- * Ibèrica a mà.
- * Grisa emporitana. També imitacions en ceràmica grisa d'importacions en vernís negre.
- * Pareds Fines d'època republicana.
- * Comuna romana.
- * Amfora local d'imitació de Dressel 1 itàliques (Dr 1A i 1B).
- * Amfora romana local: Pascual 1, Dressel 2/4, Beltran II.

Altres materials:

- * Localització d'escòria de ceràmica i de ferro, indicis de produccions locals.
- * Nombrosos fragments de *dolia*.
- * Una moneda ibèrica de "Laiesken".
- * Una moneda romana de Lucius Verus (161-164 d.C.).
- * Frags. de llànties.
- * Eines de ferro.
- * Diversos fragments de *tegula mammatae*.
- * 1 frag. de marbre de Carrara.

FASES-CRONOLOGIA: L'excavació dels nivells arqueològics més antics (sota els paviments quasi inexistent d'*opus signinum*, dels quals s'han trobat restes), ha

donat una cronologia de primera meitat del s. I a.C. (COLL 1987b). En general hi ha material des de la 1ª meitat del s. I a.C. fins 1ª meitat s. I d.C. Cal dir, però, que el material de vernís negre correspon sobretot a la primera meitat del s. I a.C. i amb alguns testimonis que apunten a la segona meitat del s. II a.C. (aquest material més antic, però, aparegut en superficial).

La datació de les cisternes és de segona meitat de s. I d.C. i primera meitat del s. II d.C.

ACTUACIONS REALITZADES: Excavació d'urgència realitzada per R. Coll i J. Pera el Març 1987.

BIBLIOGRAFIA: COLL-PERA 1987, COLL 1987b, BURJACHS ET ALII 1987.

OBSERVACIONS: Segons els arqueòlegs, les cisternes no semblen destinades a la producció del ví (l'*opus signinum* no té el pigment rosat típic, no hi ha umbus central invertit, disposició dels dos dipòsits, etc..). Opinen, a més, que segurament es tracta d'un dipòsit a cel obert, on accedeix el líquid (probablement aigua) des del dipòsit petit. Aquest jaciment podria estar relacionat amb Ca l'Escoda (7.9).

VALORACIO: Es un assentament industrial, que potser podríem relacionar amb alguna activitat lligada a la producció d'envasos ceràmics (s'hi ha trobat escòria de forn, i restes d'àmfores locals (imitació de Dressel 1)), sense descartar que tingués altres dependències de tipus residencial.

De nou la cultura material, amb presència de material indígena, a torn i a mà, i d'aquestes imitacions amfòriques, ens planteja la qüestió dels habitants de l'indret.

Nº ORDRE: 7.5

NOM JACIMENT: La Bòbila.

MUNICIPI: Premià de Dalt (Mapa nº 4).

SITUACIO: Zona urbana, vivendes unifamiliars "La Bòbila" (c/ La Selva, c/ Pallars). A uns 500 m. per sobre del Camí del Mig. 50 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: No es coneixen estructures, el material ha aparegut a les extraccions de terres de la bòbila.

DESCRIPCIO MATERIALS: Entre els talls de fang per fer totxanes, ha aparegut (BURJACHS ET ALII 1987):
Ceràmica fina:

* Campaniana A (diversos fragments).

* T.S. Sud-gal·lica, T.S. Hispànica, T.S. Clara D.

Ceràmica comuna:

* Comuna ibèrica: nombrosos fragments de pasta sandvitx.

* Imitació de vernís negre: 1 fragment d'imitació de Campaniana, F. Lamb. 25 o 26, en ceràmica comuna ibèrica; 1 frag. en ceràmica comuna ibèrica imitant la F. Lamb. 5.

* Ibèrica a mà.

* Comuna romana.

* Amfora ibèrica: 2 fragments de vora; diversos fragments informes.

* Amfora romana: Diversos fragments informes.

FASES-CRONOLOGIA: Tot i que tenim molt poc material, sembla possible que el jaciment pugui remontar-se al s. II a.C. (Campaniana A), encara que també tenim materials del s. I a.C. (imitacions de vernís negre). La pervivència en època imperial del jaciment sembla clara.

ACTUACIONS REALITZADES: Troballa fortuïta.

BIBLIOGRAFIA: PREVOSTI 1981a, SANMARTI 1986, BURJACHS ET ALII 1987.

OBSERVACIONS: PREVOSTI (1981a, p. 115), identifica entre els materials del jaciment dos fragments informes i sense decoració de ceràmica àtica. Segons R. Coll, conservador del museu de Premià, aquestes ceràmiques àtiques no han estat mai vistes per ell, tractant-se potser de les Campanianes A que sí es coneixen (i que Prevosti no recull en el seu inventari). Pot haver-hi una confusió de materials.

VALORACIO: Es tracta d'un indici d'un assentament d'època republicana, de nou amb associació de materials indígenes (ceràmica a mà, imitacions en comuna ibèrica, àmfora) amb material republicà (Campaniana A) i posteriorment Alt-Imperial.

Nº ORDRE: 7.6

NOM JACIMENT: Isla Fantasia (la Pedra Blanca).

MUNICIPI: Premià de Dalt / Vilassar de Dalt (Mapa nº 4).

SITUACIO: Per sobre del Camí del Mig, prop d'una riera, en el lloc antigament anomenat "la pedra blanca".
40-50 m.s.n.m.

DESCRIPCIO ESTRUCTURES: No es coneixen estructures. Els materials foren recollits en uns talls d'uns rebaixos.